

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Reports

گزارشها

فرستنده: طاهر باختري

۲۹ اپریل ۲۰۲۵

پیام وزارت دفاع پاکستان به هند: آیا جنگ می‌خواهید؟ بیائید شروع کنیم



خواجه محمد آصف، وزیر دفاع پاکستان اعلام کرد که از آنجا که «هند براساس اطلاعات ما، در حال آماده شدن برای یک جنگ تمام عیار و انجام اقدامات تروریستی در شهرهای پاکستان است»، «ما نیز آماده مقابله با این اقدامات هستیم. اگر شهرهای ما ناامن شوند، شهرهای هند نیز در امان نخواهند بود.»

همچنین، صفحه منتسب به وزارت دفاع پاکستان اعلام کرد: «متشکریم مودی، شما ملت ما را متحد کردید. آیا جنگ می‌خواهید؟ بیائید شروع کنیم. پاکستان آماده است.»

در طول ۷۰ سالی که از استقلال هند و پاکستان می‌گذرد، دو کشور کم جنگ نکرده اند. اگر ناراندرا مودی در هند و شهپاز شریف در پاکستان نتوانند هرچه سریع تر موج اعتراضاتی را که در حال اوج گرفتن است مهار کنند راه به سوی پنجمین جنگ گشوده خواهد شد. دو کشور تا کنون چهار بار با هم جنگیده اند. آخرین درگیری هند و پاکستان ۲۶ سال پیش رخ داد اگرچه در آن زمان تبادل آتش متقابل به عنوان جنگ ثبت نشد اما نزاع طرفین تا حد تهدید به استفاده از سلاح اتمی پیش رفت. تاکنون اختلاف دو کشور بر سر مالکیت کشمیر محور اصلی دو جنگ تمام عیار هند و پاکستان بوده است. این بار هم نزاع بر سر رویدادی است که با اقدام هند در باره کشمیر آغاز شد و روز سه شنبه ۲۲ اپریل در پی حمله مرگبار افراد مسلح به گروهی از گردشگران در منطقه تحت کنترل هند در کشمیر بحران چنان بالا گرفته که خطر جنگ جدی است.

ماجرای از چه قرار است؟

روز سه‌شنبه ۲۲ اپریل منطقه توریستی پهلگام در کشمیر یکی از شدیدترین حملات تروریستی بیش از دو دهه اخیر را به چشم دید. در این حمله ۲۶ نفر جان خود را از دست دادند که در میان آنها توریست هم به چشم می‌خورد. این واقعه برای دولت هند چنان سنگین بود که ناراندرا مودی سفر خود به جاپان را نیمه کاره گذاشت و به دهلی بازگشت. هند ابتداء پاکستان را متهم کرد که در حمله روز سه‌شنبه دست داشته. مقامات این کشور مدعی شدند که اسلام‌آباد با حمایت از گروه‌های تروریستی فرامرزی، دست به جنایت در کشمیر زده است. پاکستان البته چنین ادعائی را قبول نکرد. بعد از آن هندی‌ها دست به لغو ویزای شهروندان پاکستانی زدند و اتفاقی مشابه در آن سوی مرز رخ داد. هند و پاکستان به شهروندان یکدیگر ۴۸ ساعت زمان دادند که به کشور هایشان برگردند. دیپلمات‌های هندی به خانه برگشته‌اند و گذرگاه اصلی میان دو کشور هم بسته شده است. همزمان با این اقدامات مودی، رئیس‌جمهور هند در یک سخنرانی گفت: به تمام جهان اعلام می‌کنم که هند همه تروریست‌ها و حامیان آنها را شناسائی، تعقیب و مجازات خواهد کرد. پولیس سه نفر را دستگیر و اعلام کرده که هر سه آنها پاکستانی هستند. بعد از این سخنرانی و اعلام لغو ویزاهای شهروندان پاکستان، اسلام‌آباد تصمیم گرفت تا حریم هوایی خود را بر روی هند ببندد و روابط تجاری خود را با کشور همسایه قطع کند.

تشدید تنش میان هند و پاکستان به خاطر یک معاهده آبی

آنچه که بیشتر از همه پاکستانی‌ها را خشمگین کرده، تعلیق یک معاهده آبی میان هند و پاکستان است. دهلی‌نو گفته معاهده تقسیم آب رودخانه سند از سوی هند معلق شده است. این معاهده عمری به اندازه هفت دهه دارد و با میانجی‌گری بانک جهانی به امضاء رسیده. این معاهده، استفاده از رودخانه سند و پنج شاخه آن (جهلم، چناب، راوی، بیاس و ستلج) را بین دو کشور تنظیم کرده بود.

معاهده‌ای که نام دیگرش ایندوس است، برای پاکستان که اقتصادش به کشاورزی وابستگی بیشتری دارد، حیاتی است و تعلیق این معاهده به معنای مشکل شدید در تأمین آب برای بخش کشاورزی و در نهایت آسیب اقتصادی به این کشور خواهد بود. حدود ۸۰ درصد از آب مورد استفاده در کشاورزی پاکستان از رودخانه‌های مرتبط با این معاهده تأمین می‌شود. قطع جریان آب در منطقه پنجاب می‌تواند امنیت غذایی شهروندان را به خطر بیندازد. این معاهده هرگز در درگیری‌هایی که در سال‌های ۱۹۶۵، ۱۹۷۱ و ۱۹۹۹ بین هند و پاکستان درگرفت، تحت تأثیر قرار نگرفته بود و از معدود معاهداتی به حساب می‌آمد که دو کشور با آن شوخی نداشتند. پاکستان اقدام هند بر سر معاهده ایندوس را اعلان جنگ علیه خود در نظر گرفته و هند را متهم به نقض قوانین بین‌المللی می‌کند.

چرا هند و پاکستان اغلب با یک دیگر درگیر اند؟

هند و پاکستان از سال ۱۹۴۷ یعنی از تاریخ جدائی پاکستان، روابط تیره‌ای با یک دیگر داشته‌اند. یکی از مهم‌ترین مشکلات دو کشور مسأله کشمیر بوده است. کشمیر ناحیه‌ای سرسبز و زیبا در منطقه مرزی دو کشور است که هم هند و هم پاکستان بر سر آن ادعا دارند. مناقشه در کشمیر بارها باعث درگیری بین دو طرف شده. ناحیه پهلگام تحت‌نظر هند است و یک منطقه توریستی و دور از دسترسی کوهستانی به حساب می‌آید.



کشمیر به دو بخش تقسیم شده. بخش جامو و کشمیر در دست هندی‌ها و کشمیر آزاد و گلگت لایسان تحت کنترل پاکستانی‌هاست. یک خط فرضی و مرزی غیررسمی این دو ناحیه را از یک دیگر جدا کرده‌اند. با این حال هم اسلام‌آباد و هم دهلی‌نو ادعای مالکیت بر کل منطقه کشمیر را دارند.

کشمیر از نظر ژئوپولیتیک و منابع آبی اهمیت ستراتیژیک دارد. از سوی دیگر موضوع این ناحیه تبدیل به مسأله‌ای حیثیتی شده است.

هند می‌گوید گروه‌هایی مانند لشکر طیب و جیش‌المحمد از سوی دولت پاکستان تغذیه می‌شوند و سرویس اطلاعاتی پاکستان پشت سر حملات مرگبار سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۱۹ و حمله فعلی است.

اما هیچ مقام رسمی این را که چه گروهی مسئولیت این حمله مرگبار را بر عهده گرفته، تأیید نکرده است. رسانه‌ها به نقل از منابع امنیتی دولت هند گزارش دادند که گروهی به نام «جبهه مقاومت» (تی آر اف) که شاخه‌ای از گروه شبه‌نظامی «لشکر طیب» پاکستان است، مسئولیت این حمله را به عهده گرفته است.

دولت هند این گروه را در سال ۲۰۲۳ به عنوان یک گروه تروریستی خارجی طبقه‌بندی کرد و در بیانیه‌ای این گروه را به اجبر کردن جوانان، انتشار محتوای تروریستی در اینترنت و قاچاق اسلحه به جامو و کشمیر متهم کرده است.

در بیانیه دولت هند آمده: «فعالیت‌های گروه تی آر اف به ضرر امنیت ملی و حاکمیت هند است.» روابط دیپلماتیک بین این دو کشور حتی پیش از اعلام اقدامات اخیر نیز تضعیف شده بود؛ چرا که پاکستان پس از لغو اصل ۳۷۰ وضعیت نیمه‌خودمختار کشمیر توسط هند در سال ۲۰۱۹، سفیر هند را اخراج کرده و خود نیز سفیری به دهلی‌نو نفرستاده بود.

اصل ۳۷۰ به ایالت جامو و کشمیر هند نوعی خودمختاری می‌داد، طوری که این ایالت به جز در مسائل روابط خارجی، دفاعی و ارتباطات و مخابرات که در کنترل دولت مرکزی هند بود، قانون اساسی مستقل و پرچم خودش را داشت و آزاد بود قانون وضع کند. لغو این اصل در سال ۲۰۱۹ به اعتراضات گسترده در کشمیر تحت کنترل هند منجر شد.

حمله روز سه‌شنبه به عنوان ضربه‌ای به آنچه مودی و حزب ملی‌گرای هندو بهاراتیا جاناتا «دست‌آوردی بزرگ» در لغو وضعیت ویژه ایالت جامو و کشمیر و «ایجاد صلح و توسعه» در این منطقه مسلمان‌نشین و درگیر تشنج معرفی کرده‌اند، تلقی می‌شود.

پاکستان می‌گوید هند از مسأله تروریسم برای نفوذ نظامی خود در منطقه استفاده می‌کند و شواهدی برای ادعاهایش ندارد. هند و پاکستان در جنوب آسیا برای نفوذ سیاسی و نظامی رقابت می‌کنند. ناظران اغلب از درگیری میان دهلی‌نو و اسلام‌آباد هراسان‌اند. هر دو کشور دارای سلاح هسته‌ای هستند که وضعیت را دشوارتر می‌کند.

جمعه ۵ اردیبهشت ۱۴۰۴